

АЛЕКСАНДЪР ПУШКИН

КЪМ ПРИЯТЕЛЯ

СТИХОТВОРЕЦ

Превод от руски: Иван Добрев, —

chitanka.info

КЪМ ПРИЯТЕЛЯ

СТИХОТВОРЕЦ^[0]

*Арист! И ти си сред слугите на Парнаса!
Жадуваш, знам, накрай да яхнеш ти Пегаса;
ги лаври гониш сред опасности безброй
и с критиката строга смело влизаш в бой.*

*Арист, повярвай ми, хвърли перо, мастило
и забрави горите, гробните могили,
в студени песнички любовно не пламти;
за да не паднеш лошо, слез по-ниско ти!
Без теб достатъчно поети вдигат врява;
в печата се явят — и цял свят ги забравя.
Но може и сега самотен, замечтан
и с муза глупава навеки съчетан,
е скрит под нашата Минервина егуда
родител втор на втора там „Телемахида“^[1].
Избягвай участта на гмеж певци-овце,
що смазват ни весден с грамади стиховце!
Че късните потомци съдят справедливо;
Пинд има лаври, но там има и коприва.
Помни безславието. — Виж, че Аполон,
чул, че и ти си допълзял до Хеликон,
с презрение поклати къдрава коса
и твоя гений сгрей с лечебната лоза!
Намръщен искаш да отвърнеш може би;
ще кажеш: „Думата си, дружесе, не хаби;
когато се решава, пред нищо се не спирам,*

*изтеглих жребия — аз лирата избирам.
И цял свят както ще да мисли на свой ред,
крещи, кори, ругай — аз все пак съм поет.“*

*Арист, не е поет тоз, рими що постига,
с перото що скрибуца и не жали книга.
Стих хубав се не пише леко всеки ден,
тъй както френците разеше Витгенщайн.
Докато Ломоносов, Дмитриев, Державин,
певци безсмъртни, чеда на народа славен,
даряват мъдрост нам, подхранват ни умът,
едва родени, колко много книги мрат!
Творбите гръмки на Рифматова, Графова^[2]
със Бибрус тромав гният в прах у Глазунова
и никой зарад тях не ще си спомни, брат,
и Феб ги е проклел, сложил им е печат.*

*Да кажем, че на Пинд докопал се щастливо,
поет да се зовеш ты можеш справедливо:
тогава всички с радост ще те прочетат.
Но вярваш ли като реки да потекат,
задето си поет, към теб безброй богатства,
че ти си вече взел на откуп цели царства,
че чисто злато пазиш ты в сандък дълбок,
ядеш и спиш спокойно, легнал на хълбок?
Не са писателите, друже, тъй богати;
съдбата не им дава мраморни палати,
че чисто злато от сандъците им грей:
висок таван или подземният бордей
са техните дворци, а другото — измама.
Хляб дава на поетите издател сама;
колата на Фортуната край тях лети;
гол слиза в гроб Русо^[3], що гол се тук роди;
Камоенс с бедните спи на една постеля;
Костров на глух таван с живота се разделя,
към гроба чужденци изнасят го навън:
животът им е мъка, славата им — сън.*

*Ти сякаш, друже, се замисли малко-много.
„Добре, но — казваш — като съди толкоз строго
и като Ювенал нов всички нареди,
ти за поезия с мен разговор води;
сам скаран с музите, богини на Парнаса,
ти в стих ми проповядваш мъдрост беловласа?
Що става, имаш ли ты над ума си власт?“
Арист, накратко тъй ще ти отвърна аз:*

*Със своите миряни някога на село
живял свещеник стар със къдри посивели.
И бил той сговорчив, и тачен, и честит,
навред минавал той за пръв мъдрец мастит.
Веднъж на сватба чаши пресушил безбройни,
пиян към къщи кретал с крачки неспокойни;
мужици скоро с него изравнили крак.
Добряците му рекли: „Я чуй, отче благ,
пий знаем, че да пием ти ни запрещаваш,
да бъдем трезви тук на всички повеляваши,
и вярваме ти ние; но защо ти сам...“ —
„Изслушайте ме — старецът отвърнал там, —
каквото в черква уча, вий това правете,
живейте по реда, по мен се не водете.“*

*И аз такъв ще трябва отговор да дам;
съвсем не искам с туй да бъда оправдан:
щастлив е тоя, който стихове не пише,
живее тих живот, без мъка и без грижи,
списанията с оди той не бремени
и над експромт чепат не висне цели дни!
Той не живей по висините на Парнаса,
не дира музи, не копнее за Легаса;
Рамаков го не плаши със перо в ръка^[4];
спокоен, весел тук прекарва си века.*

Но стига съм умувал — страх по мен пробегна

*с перото сатирично да не ти дотегна.
Един съвет, мой другче, дадох ти поне:
да хвърлиш лирата — ще млъкнеш, или не?
Избирай с ум и нека да ти бъде ясно:
прекрасно е — прочут, спокоен — по-прекрасно.*

[0] „*Към приятеля стихотворец*“ е първото напечатано стихотворение на Пушкин. Появява се във „Вестник Европы“, 1814 г., кн. 13, с подпись Александър Н. к.ш.п. (съгласните букви от фамилното име на поета са разположени в обратен ред). ↑

[1] „... родител втор на втора там «Телемахида»“ — по всяка вероятност се намеква за Кюхелбекер, състудент на Пушкин в Лицея. ↑

[2] „*Творбите гръмки на Рифматова, Графова*“ — имат се пред вид Шихматов и Хвостов, видни участници в литературната „Беседа любителей русского слова“, към която Пушкин се отнасял отрицателно и насмешливо. В следващия стих с *Бибрус* е означен поетът С. С. Бобров, автор на тромави, безжизнени стихове с дидактично и религиозно по характер съдържание. *Глазунов* е известен книгоиздател и книжар. ↑

[3] „... гол слиза в гроб Русо, що гол се тук роди“ — Жан-Батист Русо (1670–1741) е френски лирик. ↑

[4] „*Рамаков го не плаши със перо в ръка*“ — П. И. Макаров (1765–1804), критик, привърженик на Карамзин и издател на сп. „Московский Меркурий“. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.